

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΟΧΙ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Ιωάννης Δ. Κακουδάκης

Αντιστράτηγος ε. α.

Επίτιμος Α΄ Υπαρχηγός ΓΕΣ και

Διευθυντής της Διεύθυνσης Ιστορίας Στρατού του ΓΕΣ και

Πρόεδρος της Ελληνικής Επιτροπής Στρατιωτικής Ιστορίας του ΓΕΕΘΑ

«Την 28^η Οκτωβρίου 1940 δόθηκε στην Ελλάδα μια προθεσμία τριών ωρών για να αποφασίσει σχετικά με τον πόλεμο ή την ειρήνη, αλλά ακόμη κι αν δινόταν τρεις ημέρες ή τρία χρόνια, η απάντηση θα ήταν η ίδια».

(Φραγκλίνος Ρούσβελτ, Πρόεδρος ΗΠΑ 1933-1945)

Τραγική μοίρα της Ελλάδας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα είναι να αγωνίζεται και στη διάρκεια του πολέμου και στην περίοδο της ειρήνης. Όσα πέτυχε στη μακραίωνη εθνική της πορεία, τα πέτυχε «πολλά μοχθούσα και πολλά κινδυνεύουσα». Αρκεί μια απλή ιστορική αναδρομή για να διαπιστώσουμε τους αγώνες και τις αιματηρές θυσίες που είχε για την άμυνα, την ανεξαρτησία, την ελευθερία και την εδαφική της ακεραιότητα.

Ανέκαθεν, η Ελλάδα, εξαιτίας της γεωπολιτικής θέσης που έχει, προκάλεσε τις αρπακτικές διαθέσεις των γύρω λαών της και όχι μόνο. Οι Πέρσες, οι Ρωμαίοι, οι Βενετοί, οι Φράγκοι, οι Τούρκοι, οι Βούλγαροι, οι Ιταλοί, οι Γερμανοί κ.ά. χτύπησαν την πόρτα της, ζητώντας «γην και ύδωρ». Όμως, κάθε φορά η απάντηση ήταν η ίδια: **«ΟΧΙ»**. Και ήταν πάντα το **«ΟΧΙ»** αυτό ο αιώνιος Διγενής του Έθνους μας, μια ομόφωνη, ομόψυχη, και μυριόστομη λακωνική φωνή. Και το **«ΟΧΙ»** του 1940 ήταν ένα από τα πολλά όχι των Ελλήνων διαμέσου των αιώνων, τα οποία κοσμούν ανεξίτηλα την ιστορία μας και αποτελούν αδιάσπαστη αλυσίδα της εθνικής μας πορείας.

Πριν αναφερθώ στην ιστορική επέτειο της ιταλικής εισβολής στην Ελλάδα, θα προβώ σε μια σύντομη ιστορική αναδρομή των Ελληνικών ΟΧΙ και αυτό θα είναι ο καλύτερος και αψευδέστερος μάρτυρας της διαχρονικής αντίστασης της Ελλάδας στους εκάστοτε εχθρούς της.

«ΟΧΙ», το πρώτο ηρωικό «ΟΧΙ» του Μιλτιάδη στο Μαραθώνα το 490 π.Χ. στους Στρατηγούς Δάτη και Αρταφέρνη του πανίσχυρου Πέρση βασιλιά Δαρείου, *«αιτήσαντος γην και ύδωρ»* και *«...εντειλάμενος δε*

απέπεμπε εξανδραποδίσαντας Αθήνας και Ερέτριαν ανάγειν εαυτώ ες όσιν τα ανδράποδα».

(... τους έστειλε με διαταγή, αφού υποδουλώσουν την Αθήνα και την Ερέτρια, να φέρουν ενώπιόν του τους δούλους).

(Ηροδότου Ιστορία Στ' 94).

Το αποτέλεσμα ήταν, οι μεν Αθηναίοι τους έριξαν σε κρημό, οι δε Λακεδαιμόνιοι σε πηγάδι να πάρουν από εκεί *«γην και ύδωρ»* για να τα μεταφέρουν στον βασιλιά *«... οι δ' ες φρέαρ εσβαλόντες εκέλευον γην τε και ύδωρ εκ τούτων φέρειν παρά βασιλέα».*

(Ηροδότου Ιστορία Ζ' 133).

Και αξίζει να τονίσουμε ότι η Μάχη του Μαραθώνα ήταν καθοριστική όχι μόνο για την Αθήνα, την Ελλάδα, αλλά και σηματοδότησε τη γέννηση της Ευρώπης και απέδειξε ότι ο Αθηναίος οπλίτης ήταν ανώτερος του Ασιάτη πολεμιστή και οι Πέρσες δεν ήταν πλέον οι αήτητοι κυρίαρχοι της Ανατολής. Αποτιμάται ως μια Μάχη από τις σημαντικότερες για τον δυτικό κόσμο, όχι για εκείνο που κατέστρεψε αλλά για εκείνο που διέσωσε: την ευκαιρία της πολιτιστικής ακμής της Αθήνας, στο Χρυσό Αιώνα του Περικλή, τη δημοκρατία και τις θεμελιώδεις αρχές που διέπουν σήμερα τον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό.

«ΟΧΙ», είπε ο Λεωνίδας στις Θερμοπύλες το 480 π. Χ.

«Του Ξέρξου γράψαντος πέμπσον τα όπλα, αντέγραψε ΜΟΛΩΝ ΛΑΒΕ», (Όταν ο Ξέρξης έγραψε να του στείλει τα όπλα, ο Λεωνίδας τού απάντησε, έλα να τα πάρεις), και οι τριακόσιοι ηρωικοί μαχητές και οι 700 Θεσπείς έπεσαν μαχόμενοι, αφήνοντας αθάνατη τη φράση:

«Ω ξείν' αγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, ότι τήδε κείμεθα τοις κείνων ρήμασι πειθόμενοι», (Ξένε διαβάτη, να πεις στους Λακεδαιμονίους, ότι εδώ βρισκόμαστε υπακούοντας στους νόμους της πατρίδας), που απαθανατίζεται στον τύμβο των Θερμοπυλών.

«ΟΧΙ», στη Σαλαμίνα ο Θεμιστοκλής προς τους Πέρσες, με τα περίφημα λόγια:

*«Ω παίδες Ελλήνων, ίτε,
ελευθερούτε πατρίδ', ελευθερούτε δε
παίδας, γυναίκας, θεών τε πατρών έδη,
θήκας τε προγόνων· νυν υπέρ πάντων αγών».*

(Παιδιά των Ελλήνων, προχωρείτε , ελευθερώστε την πατρίδα, ελευθερώστε τα παιδιά, τις γυναίκες, τα ιερά των θεών και τους τάφους των προγόνων σας. Τώρα ο αγώνας διεξάγεται για όλα).

(5^{ος} αι. π.Χ., Αισχύλος, Πέρσαι, 402-405)

«ΟΧΙ», ο Μέγας Αλέξανδρος στην τρικυμιώδη πολιτική, κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική κατάσταση στη Β. Αφρική (Αίγυπτο), στην

Ασία (μέχρι τον Ινδό ποταμό), διαδίδοντας έτσι τον ελληνικό πολιτισμό, που όχι μόνο εδραιώθηκε από τους διαδόχους του, αλλά παραμένει ενεργός μέχρι σήμερα. Στα χαρτονομίσματα του Αφγανιστάν(νόμισμα είναι το Afghani) ακόμη και σήμερα υπάρχει με ελληνική γραφή η φράση:

«ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΕΥΚΡΑΤΙΔΟΥ¹» και παράσταση με τους Διόσκουρους Κάστορα και Πολυδεύκη, το δόρυ και το κέρας της Αμάλθειας.

«ΟΧΙ». Δεν υποκύπτει το ελληνικό πνεύμα στην υπέρτερη δύναμη των Ρωμαίων. Έτσι,

«Η Ελλάς ηττηθείσα υπέταξε τον τραχύν κατακτητή και εισήγαγε τας τέχνας εις το απολίτιστον Λάτιο» κατά τη φράση του Λατίνου ποιητή Οράτιου.

«ΟΧΙ». Δε θα παραδώσουμε την Πόλιν.

«Κοινή γαρ γνώμη πάντες αυτοπροαιρέτως αποθανούμεν και ου φεισόμεθα της ζωής ημών», απάντησε ο τελευταίος βυζαντινός αυτοκράτορας Κων/νος Παλαιολόγος στις δελεαστικές προτάσεις του Μωάμεθ στις 29 Μαΐου 1453 στην Πύλη του Ρωμανού της Κωνσταντινούπολης.

«ΟΧΙ», από τον εθνεγέρτη Ρήγα Φεραίο κατά τους χρόνους της Τουρκοκρατίας με τους εμπυχωτικούς στίχους:

*«Καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνια σκλαβιά και φυλακή».*

«ΟΧΙ», βροντοφώναξαν οι Σουλιώτισσες στον Αλή Πασά, με αποκορύφωμα τον περίφημο χορό του Ζαλόγγου το 1803, οι οποίες έπεφταν στον ομώνυμο κρημνό τραγουδώντας:

*«Στη στεριά δε ζει το ψάρι, ούτε ο ανθός στην αμμουδιά,
κι' οι Σουλιώτισσες δεν ζούνε δίχως την ελευθεριά».*

«ΟΧΙ», «Ελευθερία ή Θάνατος», ήταν το πελώριο γενικό σύνθημα των αγωνιστών του 1821 και Ένωση ή Θάνατος των επαναστατών της Κρήτης.

«ΟΧΙ», στην Αλαμάνα ο Αθανάσιος Διάκος, στη Γραβιά ο Οδυσσέας Ανδρούτσος, στο Μανιάκι ο Παπαφλέσσας, στα Δερβενάκια ο Κολοκοτρώνης, στα Ψαρά ο Κανάρης και τόσοι άλλοι που η μνημόνευσή

¹ Ο Ευκρατίδης ήταν ένας από τους 41 βασιλείς, διαδόχους του Μ. Αλεξάνδρου που βασιλεύσαν στη Βάκτρα ή Βακτριανή (Αφγανιστάν). Βασίλευσε την περίοδο 167-150 π.Χ. και είχε κόψει χρυσά νομίσματα με την επιγραφή «Βασιλέως Μεγάλου Ευκρατίδου». Ένα από αυτά, βάρους 20 στατήρων (168,5 γραμμαρίων) είναι το μεγαλύτερο σωζόμενο χρυσό νόμισμα της αρχαιότητας και βρίσκεται στην Εθνική Βιβλιοθήκη του Παρισιού.

τους απαιτεί πολύ χρόνο. **«ΟΧΙ»**, φώναξε ο καθένας με το δικό του τρόπο στον κατακτητή και σκληρό Τούρκο δυνάστη.

«ΟΧΙ», *«Πεθαίνουμε, αλλά δεν προσκυνούμε. Τα κλειδιά του Μεσολογγίου είναι κρεμασμένα στις μπούκες των κανονιών μας. Ελάτε να τα πάρετε»*, απάντησαν οι «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι» στις προτάσεις των Τούρκων, για να παραδοθούν.

«ΟΧΙ», τριάντα επτά φορές, είπαν οι Κρητικοί στους Ενετούς και Τούρκους κατά την περίοδο των Κρητικών Επανάστασεων με αποκορύφωμα το ολοκαύτωμα στην Ιερά Μονή Αρκαδίου στο Ρέθυμνο στις 9 Νοεμβρίου 1866.

«ΟΧΙ», *«Άλτ! Εδώ Ελλάς»*, είπε ο πρωταγωνιστής και ήρωας του Μακεδονικού Αγώνα Παύλος Μελάς το 1904.

«ΟΧΙ», στους Βαλκανικούς Πολέμους 1912-13 στο Σαραντάπορο, στα Γιαννιτσά, στα Ιωάννινα, στο Κιλκίς, στο Λαχανά και αλλού.

«ΟΧΙ», στις 28 Οκτωβρίου 1940 **είπε** ο πρωθυπουργός της Ελλάδας Ιωάννης Μεταξάς στους Ιταλούς στην Ήπειρο και στη Δυτική Μακεδονία που κατέληξε στη σθεναρή αντίσταση και τη νικηφόρα έκβαση. Ένα ΟΧΙ παρμένο από το ληξιαρχείο της ιστορίας μας, προαποφασισμένο και στηριγμένο στην εθνική διαχρονική συνείδηση του Έλληνα.

«ΟΧΙ» στους Γερμανούς στις 6 Απριλίου στα Οχυρά Μακεδονίας - Θράκης, και στις 20 Μαΐου 1941 στην Κρήτη. Στο σημείο αυτό θέλω να επισημάνω ότι κατά το Β΄ΠΠ η Ελλάδα αντιστάθηκε 219 ημέρες, η Νορβηγία 61, η Γαλλία 43, η Πολωνία 30, το Βέλγιο 18, η Ολλανδία 4, η Γιουγκοσλαβία 3 ημέρες, η Δανία 12 ώρες, ενώ η Τσεχοσλοβακία, η Αυστρία, η Βουλγαρία, η Ουγγαρία, η Ρουμανία και η Αλβανία προσχώρησαν αμαχητί στον Άξονα.

«ΟΧΙ» **πολλά**, πανελλήνια και γενναία ακούστηκαν κατά την περίοδο της τριπλής κατοχής από τους Γερμανούς, Ιταλούς και Βουλγάρους 1941-1945 με εκατόμβες θυσιών.[Σφαγή Διστόμου, ολοκαύτωμα Βιάννου κ.ά.]

«ΟΧΙ», είπε ο Κύπριος ήρωας Γρηγόρης Αυξεντίου από την «τρύπα» στη Μονή Μαχαιρά στις 3 Μαρτίου 1957 στους Άγγλους με τη δική του υπερήφανη φράση και την ηρωική του θυσία: *«...Δεν παραδίδομαι. Εγώ πρέπει να πεθάνω»*, στέλνοντας έτσι με τον τηλεβόα της ιστορίας

στο Λεωνίδα τη Σπαρτιατική επιταγή «*Άμμες δε γ' εσμέν πολλώ κάρρονες*», και καίγεται ζωντανός από τους Άγγλους.

«ΟΧΙ», στη δουλεία, βροντοφώναξε ο νεαρός Κύπριος μαθητής Ευαγόρας Παλληκαρίδης, 18 ετών, εγκαταλείποντας το σχολείο του, και αφήνοντας γράμμα προς τους συμμαθητές του, που κατέληγε στους ηρωικούς στίχους:

*«...Θα πάρω μίαν ανηφοριά, θα πάρω μονοπάτια
να βρω τα σκαλοπάτια που παν στη Λευτεριά»*

και στις 13 Μαρτίου 1957 τον συνέλαβαν οι Άγγλοι και τον απαγχόνισαν.

Τέλος, το μεγάλο **«ΟΧΙ»**, άνω του **76%** του κυπριακού λαού στις 24 Απριλίου 2004 στο κατάπτυστο Σχέδιο Ανάν για την τύχη της Κύπρου.

Άραγε ποιο θα είναι το επόμενο ελληνικό ΟΧΙ;

Με τα **«ΟΧΙ»** αυτά, που ανέσुरα από την ιστορία μας, και τα άλλα πολλά που υπάρχουν, επιβεβαιώνεται ότι η Ελλάδα, ξεπερνώντας τη φθοροποιό δύναμη του χρόνου, δε σβήνει, δεν τρομάζει, δε λυγίζει, δεν υποκύπτει, δεν υπολογίζει την αριθμητική υπεροχή, δε δέχεται τη βαρβαρότητα, τη δουλεία, αλλά παραμένει ακλόνητη και αταλάντευτη στον προμαχώνα της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ανεξαρτησίας και ακοίμητος φύλακας των ιδανικών του Έθνους μας.

Οι Έλληνες μαχητές του 40, πολέμησαν και υπερέβησαν κάθε προσδοκία, υπήρξαν ακαταμάχητοι και ανώτεροι των Ιταλών και γι' αυτό ΝΙΚΗΣΑΝ. Το έπος του 40 οφείλεται:

- Στον ηρωισμό, στην αυτοθυσία και στις άλλες πολεμικές αρετές των μαχητών του έπους του '40, οι οποίοι επέδειξαν ασυναγώνιστες σωματικές και πνευματικές ικανότητες.

- Στην ορθότητα και απλότητα των Πολεμικών μας Σχεδίων και στην επιλογή της ισχυρής τοποθεσίας ΙΒα (μεθορίου) για άμυνα.

- Στην άριστη επιτελική προπαρασκευή, στην ταχύρρυθμη μυστική επιστράτευση και εκπαίδευση των απαραίτητων Μονάδων.

- Στην προπαρασκευή και στον εφοδιασμό του Ελληνικού Στρατού με μεγάλο αριθμό πυροβόλων που είχε προηγηθεί και στην άριστη απόδοσή των.

- Στη μη είσοδο της Βουλγαρίας στον πόλεμο της Ιταλίας εναντίον της Ελλάδας.

- Στη ματαίωση της προκαθορισμένης κατάληψης της Κέρκυρας από τους Ιταλούς, ταυτόχρονα με την έναρξη της εισβολής.

- Στο υψηλό εθνικό φρόνημα του ελληνικού λαού, στην ενεργό βοήθειά του και στον ακράτητο ενθουσιασμό του για το δίκαιο του αγώνα.

- Στην υποτίμηση του βαθμού προπαρασκευής και ετοιμότητας της Ελλάδας για πόλεμο, και στις εσφαλμένες εκτιμήσεις των ιταλικών υπηρεσιών πληροφοριών, οι οποίες πίστευαν ότι λόγω της αντίθεσης του λαού προς το δικτατορικό καθεστώς, η Ελλάδα θα προέβαλε μικρή αντίσταση. Ωστόσο, όπως, περίτρανα, αποδείχθηκε, η αντίθεση αυτή ήταν θέμα εσωτερικής πολιτικής και όταν τέθηκε θέμα υπεράσπισης της ακεραιότητας της χώρας, αυτόματα δημιουργήθηκε αρραγή, εθνική ομοψυχία και ενότητα χωρίς διαφωνίες κομμάτων και πολιτών. Ευτυχώς, που στις δύσκολες στιγμές οι Έλληνες ομονοούν και θριαμβεύουν.

- Τέλος, στους διοικητές και στους αξιωματικούς, (μονίμους και εφέδρους), οι οποίοι επάξια ηγήθηκαν των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων.

Δίκαια και εύλογα ο Άγγλος συγγραφέας Κόμπτον Μακένζι στο έργο του «Άνεμος Ελευθερίας» γράφει:

«Σε μια κορυφή της Πίνδου, ως υψωθεί τεράστιος ναός Δωρικού ρυθμού, ο οποίος να είναι ανοικτός στους τέσσερις ανέμους και του οποίου η στέγη θα καλύψει τα οστά του Έλληνα Άγνωστου Στρατιώτη που άφησε την τελευταία του πνοή στα χιόνια της Αλβανίας μαχόμενος για την ελευθερία και την ακεραιότητα της πατρίδας του. Η αύρα των γύρω βουνών του ναού ως συγκεντρώνει πάντοτε σε μια ατέλειωτη παρέλαση τη θεωρία των απανταχού ηρώων: Άγγλων, Αμερικανών, Πολωνών, Ρώσων, Γάλλων, Τσέχων, Ολλανδών, Βέλγων, Νορβηγών, οι οποίοι με υπέρτατη προσπάθεια διέσωσαν τη χώρα τους από το επονείδιστο άγος. Και στην κεφαλή της παράταξης ως τεθεί ένας Έλληνας πολεμιστής, το γνησιότερο τέκνο της ελευθερίας, του οποίου η κραυγή "ΑΕΡΑ" θ' αντηχεί πάντοτε πάνω από τα βουνά και τις θάλασσες».

Σήμερα που τιμούμε τη μεγάλη και ένδοξη επέτειο της 28^{ης} Οκτωβρίου 1940, πρέπει να επαναφέρουμε στη μνήμη μας ολοζώντανο τον τεράστιο και με τόσο κολοσσιαίες προεκτάσεις άθλο του Έθνους μας, για να διδασκόμαστε τι μπορεί να κάνει, όταν είναι ενωμένο και προσηλωμένο στα εθνικά ιδεώδη και στις εθνικές μας αξίες και επιταγές. Και πρέπει να τιμούμε τους δημιουργούς του, τους συντελεστές του, και τη μνήμη των πεσόντων. Τέλος, να υπενθυμίζουμε σε όσους επιβουλεύονται το ιερό μας πάτριο έδαφος και την εθνική μας τιμή και αξιοπρέπεια, τι τους περιμένει, αν τολμήσουν. Τους ανήκει κάθε τιμή, γιατί, όπως αναφέρεται στον Επιτάφιο του Περικλέους, *ανδρών αγαθών έργω γενομένων έργω και δηλούσθαι τας τιμάς, δηλαδή άνδρες που έμπρακτα αναδείχθηκαν γενναίοι έμπρακτα να εκδηλώνονται και οι τιμές.*

Το Έπος του 1940 αποτελεί έναν πραγματικό εθνικό οδοδείκτη.

Επειδή η ιστορία χωρίς να παραγνωρίζει την αξία του συλλογικού αγώνα, προβάλλει και μνημονεύει τους πρώτους νεκρούς ονομαστικά θα μου επιτρέψτε να το πράξω:

Πρώτος νεκρός ήταν ο στρατιώτης Τσιαβαλιάρης Βασίλειος του Ιωάννη, από την Πιαλεία Τρικάλων, σκοπευτής πολυβόλου, του 51 ΣΠ, ο οποίος φονεύθηκε από βλήμα όλμου στο 21^ο Φυλάκιο στο ύψωμα Γκόλιο της Πίνδου, την 28^η Οκτωβρίου στις 0500 ώρα, πριν εκπνεύσει η προθεσμία του ιταλικού τελεσίγραφου προς την Ελλάδα.

Πρώτος νεκρός αξιωματικός του Στρατού Ξηράς ήταν ο υπολοχαγός πεζικού Αλέξανδρος Διάκος του Ιωάννη από τη Χάλκη Δωδεκανήσου, του 4^{ου} ΣΠ, ο οποίος φονεύθηκε ηρωικά μαχόμενος στη Φούρκα Τσούκας Πίνδου, την 1^η Νοεμβρίου, στις 1100 ώρα μετά την τρίτη αντεπίθεση. Και ο αντικαταστάτης του, έφεδρος Υπολοχαγός Ντάσκας Ελευθέριος, από τα Βάνια Τρικάλων φονεύθηκε την ίδια ημερομηνία μετά από 2 ώρες, κοντά στη Σαμαρίνα Πίνδου.

Πρώτος νεκρός αξιωματικός της Πολεμικής μας Αεροπορίας ήταν ο Ανθυποσμηναγός παρατηρητής Γιάνναρης Ευάγγελος, που φονεύθηκε Την 30^η Οκτωβρίου, μέσα στο αεροσκάφος, ως παρατηρητής που ήταν, από σφαίρες ιταλικού αεροσκάφους, ενώ ο χειριστής Τζάντας Λεωνίδας σώθηκε τραυματισμένος.

Με τους νεκρούς που ονομαστικά ανέφερα ως αποτίσουμε και εμείς σήμερα την οφειλόμενη τιμή προς όλους δηλαδή στους 713 νεκρούς αξιωματικούς, τους 12.636 οπλίτες και τους 1.814 αγνοούμενους του ΣΞ, και στους 52 αξιωματικούς και υπαξιωματικούς της Πολεμικής Αεροπορίας της περιόδου 1940-1941, και Ας ΕΥΧΗΘΟΥΜΕ να είναι ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ ΤΟΥΣ!

26-10-2013